

جمهوری اسلامی افغانستان وزارت صحت عامه

استراتیژی تمویل صحت ۲۰۲۳-۲۰۱۹

اگوست ۲۰۱۹

پیشگفتار

طی یک دهه گذشته، افغانستان در زمینه فراهم آوری خدمات صحتی اساسی و شفاخانه ای برای شهروندانش پیشرفت چشمگیری داشته است. با وجود بهبود در پوشش خدمات صحتی، پیشرفت در زمینه حفاظت مالی برای مردم حین دریافت خدمات صحتی بطی و آهسته بوده است. افغانستان به ندای جامعه بین المللی برای دستیابی به پوشش صحتی همگانی به حیث یک هدف بلند پروازانه ولی با ارزش، لبیک گفته است. در یک نظام صحتی باورمند به پوشش صحتی همگانی خدمات صحتی، دسترسی تمام زنان به خدمات صحتی، دسترسی تمام اطفال به خدمات و قیایوی حیاتی، و دسترسی تمام خانواده ها به خدمات با کیفیت - بدون اینکه ترس از فقیر شدن آنها را از دسترسی باز دارد - یقینی شود. دستیابی به پوشش صحتی همگانی مستلزم یک رویکرد استراتژیک برای اصلاحات متداوم و مقرون به صرفه در تمویل صحت برای توسعه و حفظ دست آورد های صحتی می باشد.

شواهد جهانی نشان می دهد که ناکارایی در آرایه خدمات صحتی و وابستگی مداوم سکتور صحت به پرداخت های شخصی خانواده ها از جیب، دو مانع عمده برای دستیابی به پوشش صحتی همگانی هستند. در بعضی کشورها، ایجاد وجوه مالی از طریق میکانیزم های پیش پرداخت ثابت ساخته است که خطرات مالی را کاهش و کارایی را افزایش داده و عدالت را بهبود بخشیده است. ثروت مالی تنها عامل تعیین کننده پیشرفت یک کشور به سوی پوشش صحتی همگانی نیست، تعهد سیاسی و پالیسی های مناسب می توانند که خلای مالی را پر نموده و برای سلامت مردم ارزش بیشتری ایجاد کنند.

امنیت افغانستان فعلا در حال گذار بوده و کشور با چالش محدودیت منابع رو برو می باشد. وزارت صحت عامه در موقفی است که شناسایی نماید چطور بصورت کارآتر و اقتصادی برای ایجاد اثرات مثبت بیشتر مصرف نماید. انکشاف استراتژی تمویل صحت ۲۰۲۳-۲۰۱۹ برای وزارت صحت عامه یک دستاورد عظیم است. مسیرهای استراتژیک را که این استراتژی برای وزارت صحت عامه ترسیم می کند عبارت اند از: بسیج سازی منابع داخلی و خارجی را برای صحت؛ ایجاد حمایت مالی در برابر مصارف مصیبت بار صحتی و جلوگیری از فقیر شدن به اثر مصارف شخصی از جیب؛ بهبود میکانیزم های خریداری؛ بهبود کارایی و عدالت در مصارف عامه؛ بهبود میکانیزم های پیگیری منابع؛ و تقویت دولت داری و مدیریت تمویل صحت. وزارت صحت عامه مسرت دارد و آماده است تا استراتژی را در عمل تطبیق نماید و به وسیله آن حرکت بسوی دستیابی به پوشش صحتی همگانی برای همه را سرعت بخشد.

در پایان میخوام صمیمانه از گروپ کاری تمویل صحت برای تلاش های شان در انکشاف این استراتژی، و به ویژه از داکتر فرهاد فریور سرپرست ریاست اقتصاد و تمویل صحت برای سهم گیری و رهبری پروسه انکشاف این استراتژی سپاسگذاری نمایم.

با احترام،

داکتر فیروزالدین فیروز

وزیر صحت

سپاسگذاری

انکشاف استراتژی تمویل صحت ۲۰۲۳-۲۰۱۹ افغانستان نتیجه تلاش های تعداد زیادی از افراد و نهادها می باشد. من از آنهایی که سهم قابل چشمگیری در تکمیل نمودن این استراتژی مهم داشته اند، صمیمانه قدردانی می نمایم.

به ویژه، من از کارکردهای چندین ماهه اعضای گروه کاری تمویل صحت که مسیر های استراتژیک و اهداف وزارت صحت عامه را در تمویل صحت شناسایی کردند سپاسگذاری مینمایم. مشارکتی بودن پروسه انکشاف استراتژی اجازه داد تا دست اندرکاران زیادی برای غنای استراتژی نظر دهند و مالکیت کشور تقویت گردد. اعضای گروه کاری شامل داکتر ابو اسماعیل فوشنجی، داکتر اجمل بهزاد، داکتر فرهاد فریور، داکتر خواجه میر احد سعید، محمد یونس زاوولی، داکتر نجم الدین هاشمی، داکتر عمر زمان سعیدی، و داکتر سید محمد کریم علوی بودند.

لازم می دانیم که از داکتر او زینگ (Wu Zing) از پروژه بهبود سیستم صحتی اداره انکشاف بین المللی ایالات متحد امریکا برای کمک های شان در تهیه و نهایی سازی این سند استراتژی سپاسگذاری نمایم.

در آخر، افتخار دارم که فرصتی مساعد شد تا از تمام تمویل کننده گان سکتور صحت و شرکای تخنیکي برای سهم گیری شان در انکشاف استراتژی ۲۰۲۳-۲۰۱۹ و تعهد شان در حمایت از تطبیق استراتژی، قدردانی نمایم. تعدادی از آنها شامل بانک جهانی، اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا، اتحادیه اروپا، سفارت کانادا، سازمان صحتی جهان، برنامه توسعه ملل متحد، و صندوق کودکان سازمان ملل می گردد - البته محدود به اینها نمی شود.

با احترام،

دیوه صمد

معین پالیس و پلان
وزارت صحت عامه

فهرست عناوین

III	پیشگفتار
IV	سپاسگذاری
۱	مقدمه
۲	پروسه انکشاف استراتژی تمویل صحت ۲۰۱۹ الی ۲۰۲۳
۲	تحلیل وضعیت و دروس آموخته شده از تجارب سایر کشورها
۴	اهداف مشخص به سطح کشور
۴	دیدگاه
۴	مأموریت
۴	هدف
۵	اصول و ارزش های اساسی
۵	جهت های استراتژیک
۵	جهت استراتژیک ۱: انسجام تمویل از منابع داخلی و خارجی برای سکتور صحت
۶	هدف استراتژیک ۱,۱: افزایش تمویل داخلی برای سکتور صحت
	هدف استراتژیک ۱,۲: تقویت هماهنگی و تنظیم کمک های تمویل کنندگان در راستای تحقق اولویت های ملی در بخش صحت جهت بهبود پیش بینی دریافت منابع مالی بیشتر و حمایت از افزایش درخواست های مالی
۶	هدف استراتژیک ۱,۳: استفاده از منابع سکتور خصوصی و افزایش سرمایه گذاری در سکتور صحت
۷	جهت استراتژیک ۲: حفاظت مالی در برابر مصارف مصیبت بار صحتی و جلوگیری از فقر که
۷	از اثر مصارف از پول شخصی خانواده ها ناشی می شود
۷	هدف استراتژیک ۲,۱: معرفی میکانیزم های پیش پرداخت بمنظور کاهش مصارف شخصی خانواده ها
۸	هدف استراتژیک ۲,۲: محافظت از قشر فقیر جامعه در برابر مصارف مصیبت بار صحتی
۸	جهت استراتژیک ۳: بهبود میکانیزم های خرید
۸	هدف استراتژیک ۳,۱: ترویج خریداری استراتژیک
۹	جهت استراتژیک ۴: بهبود کارآیی و عدالت در مصرف عامه
۹	هدف استراتژیک ۴,۱: بهبود کارآیی در سکتور صحت
۱۰	هدف استراتژیک ۴,۲: بهبود عدالت در مصارف صحتی
۱۰	جهت استراتژیک ۵: بهبود میکانیزم های پیگیری منابع مالی
۱۰	هدف استراتژیک ۵,۱: نهادینه سازی حسابات ملی صحتی
۱۱	هدف استراتژیک ۵,۲: نهادینه سازی سیستم مدیریت معلومات مصارف (EMIS)
۱۱	اهداف استراتژیک ۵,۳: تطبیق مرور مصارف عامه (PER) و سروی پیگیری مصارف عامه (PETS)
۱۱	جهت استراتژیک ۶: تقویت مدیریت تمویل صحت
۱۲	هدف استراتژیک ۶,۱: تقویت حکومت داری تمویل صحت
۱۲	هدف استراتژیک ۶,۲: ترویج فرهنگ انجام تحقیقات پیرامون تمویل صحت
۱۲	هدف استراتژیک ۶,۳: ارتقاء ظرفیت نهاد های مرتبط در ولایات در مفاهیم اقتصاد و تمویل صحت

۱۳	نتایج و پیامدهای متوقعه برای سال ۲۰۲۳
۱۳	مرحله ۱ (۲۰۱۹ الی ۲۰۲۰)
۱۳	مرحله ۲ (۲۰۲۱ الی ۲۰۲۲)
۱۳	مرحله ۳ (۲۰۲۳)
۱۴	ارزیابی اجراءات: نظارت از تطبیق استراتژی تمویل صحت ۲۰۱۹ الی ۲۰۲۳
۱۴	جدول چارچوب مدیریت اجراءات
۱۴	جهت استراتژیک ۱: بسیج منابع داخلی و خارجی برای تمویل
	جهت استراتژیک ۲: محافظت مالی در برابر مصارف مصیبت بار صحتی و جلوگیری از فقر ناشی از مصارف از پول شخصی خانواده ها
۱۵	جهت استراتژیک ۳: بهبود میکانیزمهای خریداری خدمات صحتی
۱۵	جهت استراتژیک ۴: بهبود کارآیی و مصرف عمومی عادلانه
۱۵	جهت استراتژیک ۵: بهبود میکانیزمهای پیگیری منابع مالی
۱۵	جهت استراتژیک ۶: تقویت مدیریت تمویل صحت

مقدمه

افغانستان، یک کشور کم درآمد است و طبق آخرین برآوردهای اداره ملی احصائیه و معلومات، جمعیت افغانستان در سال ۲۰۱۷ به ۲۹،۷ میلیون نفر می‌رسید^۱. طی دهه گذشته، اقتصاد کشور رشد ناپایدار اما سریع را پیموده است، که در این راستا سکتورهای ساختمانی و زراعت سهم کلیدی را در رشد اقتصاد کشور ایفا نموده‌اند. در دهه گذشته، حد اوسط رشد تولید ناخالص داخلی ۷،۴٪^۲ بوده است. رشد اقتصادی در جریان سال‌های اخیر کاهش یافته است، چنانچه در سال ۲۰۱۸ میزان آن به تناسب سال ۲۰۱۷^۳ از ۲،۷٪ به ۲،۴٪ کاهش یافته است. تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۸، ۱۹،۹ میلیارد دالر امریکایی و تولید ناخالص داخلی سرانه ۵۴۸ دالر امریکایی برآورد شده بود^۴.

طی یک و نیم دهه گذشته، دولت افغانستان دسترسی به خدمات صحتی را به طور قابل ملاحظه‌ای گسترش داده است و نحوه عرضه خدمات صحتی به مردم بهبود یافته است. مجموعه خدمات صحتی اساسی (BPHS) و مجموعه خدمات اساسی شفاخانه‌ای (EPHS) منتج به بهبودی در دسترسی مردم به خدمات صحتی اولیه و ثانوی گردیده و سطح پوشش خدمات صحتی را به طور قابل ملاحظه‌ای بهبود بخشیده است^۵. یافته‌های سروی صحتی (AHS) افغانستان در سال ۲۰۱۸ نشان می‌دهد که ۵۷٪ از پاسخ دهندگان در ظرف ۳۰ دقیقه و بیش از ۹۰٪ آنان در ظرف دو ساعت به خدمات صحتی و یابه عبارت دیگر به مراکز صحتی دسترسی دارند. به همین ترتیب، در شاخص های صحتی در طی پانزده سال گذشته بهبودی قابل ملاحظه‌ای به وجود آمده است. میزان مرگ و میر مادران از ۱۶۰۰ تن در هر ۱۰۰۰۰ ولادت زنده در سال ۲۰۰۲، به ۳۲۷ در سال ۲۰۱۰ کاهش یافته است، به همین ترتیب، مرگ و میر اطفال زیر سن پنج سال از ۱۹۱ در هر ۱۰۰۰ ولادت زنده در سال ۲۰۰۶، به ۵۰ تن در سال ۲۰۱۸^۶ کاهش یافته است.

بایدنظر داشت، نیاز روز افزون شهروندان به دسترسی به خدمات صحتی، شیوه کنونی تمویل صحت، جوابگوی تمویل هزینه‌های عرضه خدمات صحتی و انکشاف سیستم بشکل پایدار آن نمی‌باشد و روند دستیابی به هدف والای پوشش صحتی همگانی را بطی می‌سازد. طبق گزارش حسابات ملی صحتی افغانستان (NHA) ۲۰۱۷، مصرف سرانه صحتی در سال ۲۰۱۷، ۸۷ دالر امریکایی تخمین گردیده است. مصارف ازپول شخصی که خانواده‌ها بشکل مستقیم حین دریافت خدمات صحتی پرداخته اند؛ ۷۰٪ کل مصارف صحتی را تشکیل می‌دهد - که به تناسب ۷۲٪ در سال ۲۰۱۴ افزایش یافته است، ۲۰٪ مجموع مصارف صحتی را تمویل کننده گان بین المللی و ۵٪ آنرا دولت پرداخته است. بایدنظر داشت تمویل مالی اندک از جانب دولت، و کاهش روز افزون مساعدت‌های مالی تمویل کنندگان، ایجاب می‌نماید که دولت افغانستان سیستم‌های تمویل صحت را بازنگری و اصلاح نماید تا منابع بیشتر برای سکتور صحت انسجام یابند و از منابع موجود استفاده بهینه صورت گیرد و منافع بیشتر بدست آید.

باوجود این دستاوردها، هنوز هم افغانستان با چالش‌های جدی مواجه است. با ۳۲۷ مرگ و میر در هر ۱۰۰۰۰ ولادت زنده^۷، میزان مرگ و میر مادران بلندترین آمار را در سطح منطقه نشان می‌دهد. علاوه بر این، افغانستان در معرض شیوع سه نوع امراض مهلک قرار دارد: بیشترین آمار به کلاس امراض ساری ارتباط می‌گیرد، در حالیکه آمار امراض غیر ساری و جراحی‌ها نیز روبه افزایش است. در پهلوی رشد سریع جمعیت کشور، این فشارها تمویل صحت و عرضه خدمات را به طور قابل ملاحظه‌ای متأثر می‌کند.

این سند راهبردی براساس استراتژی‌های قبلی تمویل صحت انکشاف یافته است و سال‌های ۲۰۱۹ الی ۲۰۲۳ را تحت پوشش قرار می‌دهد. در مطابقت با پالیسی تمویل صحت افغانستان برای ۲۰۱۲ الی ۲۰۲۰، این استراتژی پنج ساله، مبتنی بر موفقیت‌های بدست آمده در گذشته در بخش تمویل صحت انکشاف یافته است و نقش یک رهنمود را برای تقویت سیستم تمویل صحت، جهت دستیابی به هدف والای پوشش صحتی همگانی و اهداف توسعه پایدار در افغانستان، ایفا می‌نماید.

^۱ دولت افغانستان، ۲۰۱۷-۲۰۱۸، کتاب احصائیه سال افغانستان، کابل

^۲ <https://data.worldbank.org/country/afghanistan>

^۳ <https://www.worldbank.org/en/country/afghanistan/overview>

^۴ بانک جهانی، اگست ۲۰۱۸، معلومات تازه در مورد انکشافات افغانستان

^۵ وزارت صحت عامه، ۲۰۱۷، ارائه یک دیدگاه مبنی بر دستیابی به هدف پوشش صحتی همگانی در افغانستان، کابل
^۶ وزارت صحت عامه، اگست ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹، فکت شیت شاخص‌های صحتی افغانستان، کابل، ۲۰۰۲، زاموس؛ وزارت صحت، ۲۰۰۶، سکتور صحت افغانستان؛ کابل، وزارت صحت؛ ۲۰۱۸، سکتور صحت افغانستان، کابل

^۷ وزارت صحت عامه، ۲۰۱۷، حسابات ملی صحتی افغانستان

^۸ وزارت صحت عامه، سروی مرگ و میر در افغانستان ۲۰۱۰، کابل

پروژه انکشاف استراتژی تمویل صحت ۲۰۱۹ الی ۲۰۲۳

انکشاف استراتژی تمویل صحت ۲۰۱۹ الی ۲۰۲۳ نیازمند سهم گیری فعال دست اندرکاران از نهادها و جوانب مختلف در داخل وزارت صحت عامه و خارج از آن بوده و یک امر حتمی پنداشته شده است. بدین منظور یک کمیته رهبری و یک گروه کاری تخنیکی تشکیل گردید، بشمول انکشاف لویح وظایف، انکشاف این استراتژی، گروه کاری تخنیکی همچنان روی جدول زمانی تطبیق استراتژی، جلسات منظم را برگزار نمودند. بعنوان یک بخش از پروژه تجدید نظر، کمیته تخنیکی یک بررسی سریع را در رابطه با تمویل صحت افغانستان انجام داد و پیرامون اجزای استراتژی جدید مثلاً رهنمودهای استراتژیک، اهداف و مداخلات آن به توافق رسیدند. گروه کاری یافته‌ها و رویکردهای خود را جهت منظوری به کمیته رهبری تمویل صحت (HFSC) ارائه نمود. منظور بدست آوردن توافق تمام جوانب ذیدخل، گزارشی از یافته‌های بررسی سریع در مورد وضعیت فعلی تمویل صحت، و نیز دستاورد ها و چالش‌های سکتور صحت، ارائه گردید. در این راستا یک ورکشاپ تخنیکی از طرف بانک جهانی دایرگردید، که نتایج بدست آمده از ورکشاپ، و بطور اخص موارد تخنیکی، تا حد ممکن در استراتژی تمویل صحت گنجانیده شدند. متعاقباً، گروه تخنیکی مسوده اول استراتژی تمویل صحت را برای یک گروه بزرگتر دست اندرکاران، طی یک ورکشاپ مشورتی، پیشکش نمود. در چهارچوب کاری استراتژیک که در این سند پیشکش گردیده، نظریات و ملاحظات اشتراک کننده گان ورکشاپ مشورتی در نظر گرفته شده است.

تحلیل وضعیت و دروس آموخته شده از تجارب سایر کشورها

وضعیت کنونی تمویل صحت در افغانستان نشان میدهد که این کشور در مراحل اول حرکت به صوب دستیابی به اهداف بزرگ پوشش صحتی همگانی قرار دارد. همینطور، مصارف گزاف از پول شخصی توسط خانواده‌ها، و اتکا به حمایت تمویل کننده گان، و موجودیت محدود سیستم‌های پیش پرداخت، دال بر ادعای فوق میباشند. حمایت مالی داخلی سکتور صحت، یعنی بودجه دولتی (بگونه مثال، مالیات عمومی)، خیلی پایین بوده و ۲٪ مصارف سکتور صحت را تشکیل میدهد، درحالیکه سهم عمومی بودجه دولتی (هر دو بودجه عادی و انکشافی) تنها ۵٪ مجموع مصارف سکتور صحت را تشکیل میدهند.^۹

جمع آوری عواید در افغانستان از طریق یک سیستم مرکزی تنظیم شده دولتی صورت میگیرد که این عواید بیشتر از بابت مالیات ملی و تعرفه‌های گمرکی جمع آوری میشود. عواید دولتی در یک حساب دولتی واحد که از طرف وزارت مالیه^{۱۰} تنظیم میشود، جمع آوری و واریز میشود. فعلاً، یک میکانیسم تشریک مالی^{۱۱} برای سکتور صحت از طریق حمایت مالی تمویل کننده گان، ایجاد گردیده است. تمویل کننده گان کلیدی سکتور صحت، مانند اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID)، بانک جهانی، و اتحادیه اروپا، کمک‌های مالی خویش را از طریق یک صندوق وجهی اعطاء مینمایند، که بعداً دولت با استفاده از آن مجموعه خدمات صحتی اساسی (BPHS) و مجموعه خدمات اساسی شفاخانه ای (EPHS) را با شیوه قرارداد با مؤسسات غیر دولتی، در ۳۱ ولایت فراهم میسازد. خدمات صحتی در سه ولایت دیگر از طرف دولت بعنوان بخش از میکانیسم تقویت وزارت صحت عامه (MoPH-SM) تنظیم و مدیریت میشود. هنوز هم امکان بهبود خدمات صحتی وجود دارد، طوریکه چندین مؤسسات غیر دولتی تطبیق کننده، مجموعه خدمات صحتی اساسی (BPHS) و مجموعه خدمات اساسی شفاخانه ای (EPHS) را از طریق قراردادها تحت نظارت وزارت صحت عامه، حمایت مینمایند - که تحت عنوان کمک‌های "خارج از بودجه حکومت" صورت می‌گیرد، که این امر سیستم‌های پاسخگویی را تضعیف نموده و به طور بالقوه موثریت مساعدت را که سبب تمویل دوگانه آن می‌شود، متاثر میسازد.

وزارت صحت عامه بمنظور متنوع ساختن منابع تمویل صحت، یک چارچوب استراتژیک ایجاد عواید (RGSF) را ایجاد نموده که بطور منظم آنرا تجدید مینماید. نسخه تجدید شده ۲۰۱۸ آن، بعضی منابع موجود جهت تمویل سکتور صحت را مانند افزایش مالیات اصلاحی بالای تولیدات تنباکو، وضع مالیات هنگام تجدید جواز سیر و وسایط نقلیه، وضع مالیات بر واردات مواد نفتی، و مشروبات شیرین، مشروبات انرژی زا، مشخص ساخته است. ایجاد میکانیسم‌های پیش-پرداخت مانند برنامه‌های بیمه صحتی برای مردم، و تطبیق پالیسی فیس استفاده کننده گان برای دریافت خدمات در شفاخانه‌های ثانوی و ثالثی گزینه‌های دیگریست برای بهبود وضعیت تمویل صحت. براساس چارچوب استراتژیک ایجاد عواید، در صورتیکه راهکارهای پیشنهادی این چارچوب بصورت مکمل تطبیق شوند، تخمیناً سالانه مبلغ (۱۹۲,۵۳۰,۰۹۰) دالر عواید بدست خواهد آمد.^{۱۲}

در پنج سال اخیر یک دستاورد عمده در سکتور صحت تعدیل قانون صحت میباشد که وضع فیس برای دریافت خدمات را در مقابل مراقبت‌های ثانوی و ثالثی برای کسانی که از عهده پرداخت آن برآمده میتوانند، اجازه میدهد. این امر یک نقطه عطف در تاریخ صحت عامه محسوب میشود، چون قبلاً خدمات بشمول خدمات اولیه، ثانوی و ثالثی رایگان پنداشته میشد. در واقع، طوریکه یاد آوری شد، خانواده‌ها بخش اعظم مصارف صحتی را از پول شخصی شان می‌پردازند. باین حال، مراقبت‌های اولیه رایگان حق مسلم همه شهروندان کشور باقی خواهد ماند، وضع فیس برای دریافت خدمات در مقابل مراقبت‌های ثانوی و ثالثی در شفاخانه‌ها برای کسانی که

^۹ وزارت صحت عامه، ۲۰۱۷، حسابات ملی صحتی افغانستان

^{۱۰} دولت افغانستان، وزارت مالیه، ۲۰۰۷، قانون مدیریت امور مالی و هزینه‌های عامه، کابل

^{۱۱} Pooling mechanism

^{۱۲} وزارت صحت عامه، چارچوب استراتژی، درآمدزایی برای سکتور صحت، کابل.

توانایی پرداخت آنرا دارند، سبب کاهش استفاده غیرضروری از خدمات صحتی، و بصورت قطعی سبب بهبود کیفیت خدماتی میشود که برای طبقه فقیر ارائه میگردد. این امر همچنان سبب اصلاحات بیشتر در تمویل صحت می شود که نیازمند سهم گیری مردم عام می باشد (البته مردمانی که توانایی پرداخت آنرا دارند)، مانند معرفی بیمه صحتی برای مردم.

اخیراً، وزارت صحت عامه میکانیزم های مختلف خریداری را برای مجموعه خدمات صحتی اساسی و مجموعه خدمات اساسی شفاخانه ای منظور بهبود کارایی در مصارف صحتی و استفاده از منابع موجود برای نتایج بهتر سکتور صحت، ایجاد کرده است. خریداری استراتژیک شامل بکارگیری روش قرارداد مبتنی بر اجراءات می باشد، طوریکه قراردادها با موسسات غیر دولتی تحت پروژه صحتمندی به امضای رسیده که پرداخت های شان با در نظرداشتن نایل آمدن به شاخص های مشخص دارای اولویت صحت مادر و طفل صورت می گیرد. برعلاوه پرداخت سر جمع^{۱۳} یا یکجایی یک مبلغ مشخص به موسسات غیر دولتی کننده مجموعه خدمات صحتی اساسی و مجموعه خدمات اساسی شفاخانه ای منظور پوشش مصارف اساسی آنها پرداخت می شود، موسسات غیر دولتی نظر به خدمات انجام شده بعد از رسیدن به هدف توافق شده، مقداری را بحیث فیس در برابر عرضه خدمات شان دریافت خواهند کرد. یک سقف یا محدودیت وضع خواهد شد که مصارف کاهش پیدا کنند. باید یادآور شد که خرید خدمات مراقبت های ثالثی در شفاخانه های ملی همچنان براساس میتود کلاسیک بودجه بر اساس باب^{۱۴} با استفاده از بودجه عادی دولت صورت می گیرد.

یکی از مسئولیت های وزارت صحت عامه درقبال تمویل صحت، ارائه شواهد مبنی بر حمایت از اصلاحات تمویل صحت و حمایت از دادخواهی برای تغییرات مثبت از جمله افزایش عواید برای سکتور صحت و حصول اطمینان از استفاده مؤثر از منابع موجود است. بنابراین، ریاست اقتصاد و تمویل صحت وزارت صحت عامه در رابطه با ارائه شواهد اقتصادی منظور تصمیم گیری در خصوص موضوعات مرتبط و حمایت های آگاهانه نقش مهمی را ایفا می کند. تعدادی از مطالعات اقتصاد صحت، منجمله مطالعات در مورد کارایی و عدالت در عرضه خدمات صحتی، مطالعات امکان سنجی بیمه صحتی، و ایجاد حسابات ملی صحتی و سروی های پیگیری مصارف عامه در قسمت برنامه ریزی تمویل صحت در افغانستان بسیار مهم بوده است.

یکی از درس های کلیدی از تطبیق استراتژی های قبلی تمویل صحت این است که تطبیق مؤثر استراتژی تمویل صحت، مستلزم حمایت کامل از استراتژی توسط وزارت مالیه به عنوان وزارت محوری در عرصه اصلاح سیستم مالی عامه است. با در نظرداشتن وابستگی سکتور صحت به تمویل کننده گان خارجی، هماهنگی تمویل کننده گان تمویل صحت بر محور اهداف و استراتژی های تمویل صحت نیز حیاتی می باشد. وزارت صحت عامه اذعان دارد که نیاز است تا بینش وزارتخانه های ذیربط و تمویل کنندگان مالی در مسیر اهداف و نتایج اصلاحات تمویل صحت سوق داده شود. با وجود آنکه، در چندین سال گذشته، تلاش های زیادی برای حمایت از ایجاد عواید بیشتر متمرکز شده است، امکان افزایش کارایی در مصرف منابع موجود و نیز امکان بهبود مصرف بودجه نیز وجود دارد. مصرف بودجه به طور قابل توجهی بهبود یافته است - به عنوان مثال، مصرف بودجه صحت از ۷۰٪ در سال ۲۰۱۵ به بیش از ۹۳٪ در سال ۲۰۱۸ بهبود یافته است.

منابع موجود و نیز امکان بهبود مصرف بودجه نیز وجود دارد. مصرف بودجه به طور قابل توجهی بهبود یافته است - به عنوان مثال، مصرف بودجه صحت از ۷۰٪ در سال ۲۰۱۵ به بیش از ۹۳٪ در سال ۲۰۱۸ بهبود یافته است.^{۱۵}

از جانب دیگر، سکتور خصوصی صحتی نقش اساسی را در عرضه مراقبت های صحتی در سراسر کشور ایفا می نماید. بیش از ۵۰٪ از جمعیت کشور برای دریافت خدمات صحتی به بخش های انتفاعی سکتور خصوصی (داکتران شخصی، کلینیک ها و شفاخانه های خصوصی) مراجعه می کنند. ادویه و خدمات تشخیصیه عمده ترین عوامل افزایش مصارف از پول شخصی خانواده ها را به ترتیب ۴۸٪ و ۳۵٪ تشکیل می دهند.^{۱۶} عدم موجودیت یک سیستم نظارتی دولتی بر سکتور خصوصی باعث افزایش نگرانی در رابطه با ضیاع منابع و کاهش کارایی می شود. تسلط بخش های انتفاعی سکتور خصوصی و شیوع هزینه های بالای پرداخت از پول شخصی نیز باعث احتمال افزایش استفاده نابرابر و ناعادلانه از خدمات توسط مردم می شود و فقرا را از دسترسی به مراقبت های لازم صحتی محروم می کند.

در شفاخانه های ثالثی ای که توسط وزارت صحت عامه مدیریت می شوند، نمی توان میان عرضه کنندگان خدمات صحتی و خریداران این خدمات فرق قایل شد. وزارت صحت عامه در حال حاضر هم نقش عرضه کننده خدمات صحتی ثالثی و هم نقش خریدار این خدمات را ایفا می کند.

^{۱۳} سرجمع (Lump sum)

^{۱۴} بودجه براساس باب (Line item budget): باب های ۲۱ (منابع بشری)، باب ۲۲ (انجاس و خدمات) و باب ۲۵ (کسب درایی)

^{۱۵} وزارت صحت عامه گزارش تطبیق بودجه، کابل

^{۱۶} وزارت صحت عامه، ۲۰۱۷، حسابات ملی صحتی افغانستان، کابل

اهداف مشخص به سطح کشور

- استراتژی تمویل صحت ۲۰۲۳-۲۰۱۹ منظور جهت دهی سکتور صحت افغانستان در مسیر رسیدگی استراتژیک به خلاهای مالی انکشاف یافته است، تا بدین ترتیب این سکتور بتواند بشکل بهتر پاسخگوی نیازهای مردم باشد. اهداف مشخص این استراتژی عبارتند از:
- افزایش میزان درآمد موجود در سکتور صحت بمنظور گسترش مراقبت‌های صحت؛
 - بهبود عدالت، کارآیی و پایداری یا تداوم در تمویل صحت؛
 - کاهش مصارف از پول شخصی توسط خانواده‌ها و جلوگیری از سوق یافتن خانواده‌ها به سمت فقر؛
 - بهبود مؤثریت منابع تمویل صحت و تقویت میکانیزم‌های خریداری استراتژیک جهت تسهیل تخصیص منابع مالی بشکل عادلانه و کارآمد و عرضه خدمات صحتی باکیفیت؛
 - تقویت ظرفیت ولایات برای تولید معلومات به موقع اقتصاد صحت، تمویل و مصارف جهت رهنمودهای پالیسی و تصمیم‌گیری.

دیدگاه

تمام شهروندان از صحت خوب برخوردار بوده و از کیفیت خدماتی که توسط حکومت ارائه میگردد راضی باشند. در نتیجه، کشور از بهره‌وری یا مولدیت و رشد بیشتر به علت صحت بهتر جسمی و روانی، و افزایش امید به زندگی و کاهش مرگ و میر و امراض بهره‌مند گردد.

مأموریت

وزارت صحت عامه در جهت‌های مختلف استراتژیک کار نموده و مداخلاتی تمویل صحت را بشمول دادخواهی برای منابع بیشتر، بهبود مصرف بودجه و افزایش کارآیی در مصرف منابع موجود از طریق هدف‌گیری بهتر و خریداری استراتژیک؛ تولید و ایجاد شواهد مورد نیاز برای تمویل صحت به منظور حمایت از افزایش مجموعه منابع مالی موجود را برای سیستم صحتی، تطبیق می‌نماید.

هدف

منظور تسریع روند دستیابی به پوشش صحتی همگانی از طریق ایجاد جوه مالی کافی و بهبود کارآیی و عدالت تمویلی.

اصول و ارزش‌های اساسی

ترتیب و تطبیق اصلاحاتی که در این استراتژی تمویل صحت پیشنهاد گردیده اند، براساس اصول اساسی ذیل استوار خواهند بود:

- همبستگی، که تمرکز آن روی بهبود صحبت همه مردم می باشد و توجه خاص آن به مردم فقیر و آسیب پذیر است.
- کارایی در عرصه بسیج منابع، تخصیص و استفاده از منابع منظور جلوگیری از ضیاع منابع در سکتور صحت؛
- شفافیت و حسابدگی در عرصه مدیریت منابع سکتور صحت؛
- پایداری و تداوم از طریق ازدیاد بسیج منابع داخلی؛
- تصمیم گیری براساس شواهد؛
- حصول اطمینان از دسترسی مردم نیازمند به مراقبت های صحتی؛
- بهبود کیفیت مراقبت های صحتی؛
- بهبود عدالت در استفاده از خدمات صحتی و وجوه مالی سکتور صحت.

جهت های استراتژیک

هر جهت استراتژیک و هدف، نظر به مجموعه ای از معیارها انتخاب گردیده است تا که از هماهنگی آنها با اهداف پالیسی و اولویت های وزارت صحت عامه اطمینان حاصل گردد. معیارهای پیشنهادی برای انتخاب جهت های استراتژیک و اهداف قرار ذیل اند:

- مرتبط به سیستم صحتی افغانستان باشد؛
- مطابق به پالیسی ملی سکتور صحت ۲۰۱۵-۲۰۲۰ و استراتژی ملی سکتور صحت ۲۰۱۶-۲۰۲۰ باشد؛
- با برنامه های اولویت ملی (NPP) مطابقت داشته باشد؛
- با پالیسی تمویل صحت ۲۰۱۲-۲۰۲۰ مطابقت داشته باشد؛
- مطابق و هماهنگ با چارچوب ملی صلح و توسعه (ANPDF) باشد؛
- براساس استراتژی تمویل صحت ۲۰۱۴-۲۰۱۸ باشد؛
- قابل ارزیابی- توسط شاخص های مشخص، قابل اندازه گیری، قابل دسترسی، واقع گرایانه و محدود به زمان (SMART) باشد؛
- پایدار از لحاظ میکانیزم های تمویل مالی؛
- قابل فهم- هدف مشمول سازی آن به آسانی قابل فهم باشد؛
- در افغانستان قابل تطبیق و ممکن باشد؛
- برای مفاهیمی چون کارایی، عدالت، مؤثریت، دسترسی، شفافیت، حسابدگی و ایجاد سیستم موثر باشد.

جهت استراتژیک ۱:

انسجام تمویل از منابع داخلی و خارجی برای سکتور صحت

از لحاظ تاریخی، افغانستان از بودجه ملی سهم کمتری برای سکتور صحت اختصاص داده است. به عنوان مثال، دولت در سال ۲۰۱۹، تقریباً ۴٫۲٪ کل بودجه خود را به وزارت صحت عامه اختصاص داده است. منظور دستیابی به هدف پوشش صحتی همگانی، سازمان صحتی جهان پیشنهاد می کند که ۵٪ از تولید ناخالص داخلی کشور به طور اوسط به مصرف عامه اختصاص یابد^{۱۷}. منظور حصول اطمینان از در دسترس قرار داشتن بودجه لازم و پایدار برای سکتور صحت، افغانستان باید سهم هزینه های صحتی را از منابع داخلی خود به تدریج افزایش دهد. این موضوع به ویژه در امر جلوگیری از بروز مشکلات در سیستم صحت به دلیل کاهش احتمالی تمویل خارجی مهم تلقی می شود. با وجود اینکه، امنیت اولویت نخست دولت جمهوری اسلامی افغانستان را تشکیل می دهد، ضروری است که دولت جمهوری اسلامی افغانستان تخصیص بودجه ملی برای سکتور صحت را با توجه به اهمیت سرمایه گذاری در سکتور صحت غرض ثبات اقتصادی و امنیت افزایش دهد. علاوه بر این، تجارب بین المللی نشان می دهد که افزایش بودجه دولت، موثرترین طریقه برای کاهش مصارف شخصی بلند توسط خانواده ها است. برای بهبود فضای مالی، میتوان از میکانیزم های گوناگون تمویل مالی از جمله معرفی یا افزایش مالیه بر اقلام مضر به صحت (به عنوان مثال، مالیات تنباکو و محصولات شکر و غیره)، مالیات بر ارزش افزوده و ایجاد میکانیزم های پیش پرداخت استفاده کرد. بنابراین، تطبیق چارچوب استراتژیک ایجاد عواید وزارت صحت عامه ۲۰۱۸ منظور بهبود منابع موجود در

سکتور صحت یک امر ضروری تلقی می‌شود. با آنکه در راستای گسترش فضای مالی، پتانسیل لازم وجود دارد که به ایجاد تأثیر مثبت بر بودجه سکتور صحت منجر خواهد شد، اما توانایی‌های افغانستان در قسمت افزایش درآمد داخلی و اولویت بخشیدن به سکتور صحت از لحاظ زمانی در محدوده کوتاه مدت یا میان مدت میسر نمی‌باشد. در نتیجه این ملاحظات، حفظ سطح فعلی تمویل خارجی برای حصول اطمینان از اینکه افغانستان قادر به تأسیس یک سیستم تمویل صحت مطمئن می‌باشد که بتواند سیستم صحت را در جهت دستیابی به اهداف آن هدایت کند، یک امر ضروری تلقی می‌شود.

هدف استراتژیک ۱,۱: افزایش تمویل داخلی برای سکتور صحت

مداخلات:

- حمایت از افزایش بودجه دولت برای سکتور صحت (اولویت دهی به سکتور صحت در بودجه ملی)؛
- حمایت از درنظرگیری بودجه علامت گذاری شده به سکتور صحت (به عنوان مثال، مالیات بر تنباکو)؛
- تقویت همکاری با مراجع ذیدخل یا همکاران کلیدی منظور انسجام منابع مالی: به عنوان مثال، وزارت مالیه، وزارت معارف، وزارت تحصیلات عالی، پارلمان و وزارت عدلیه؛
- انکشاف خلاصه‌های پالیسی برای مداخلاتی پیشنهادی شامل در چارچوب استراتژیک ایجاد عواید؛
- تطبیق چارچوب استراتژیک ایجاد عواید؛
- بررسی زکات و تکافل به عنوان منابع داخلی برای سکتور صحت؛
- درنظرگیری سایر گزینه‌های رفاهی منظور افزایش تمویل داخلی برای سکتور صحت، به ویژه در سطوح تسهیلات صحتی، فراتر از چارچوب استراتژیک ایجاد عواید، ذکات و تکافل؛
- بررسی و تنظیم سیستم فیس خدمات برای مراقبت‌های صحتی ثانوی و ثالثی منظور حصول اطمینان از اینکه فقرا به مراقبت‌های صحتی یکسان دسترسی دارند.

نتایج متوقعه:

سهم سکتور صحت از بودجه دولت افزایش می‌یابد.

هدف استراتژیک ۲,۱: تقویت هماهنگی و تنظیم کمک‌های تمویل کنندگان در راستای تحقق اولویت‌های ملی در بخش صحت جهت بهبود پیش‌بینی دریافت منابع مالی بیشتر و حمایت از افزایش درخواست‌های مالی

مداخلات:

- انکشاف ابزار جامع به منظور بررسی منظم منابع فعلی خارجی و پیش‌بینی شده در سکتور صحت؛
- دادخواهی برای تداوم کمک مالی فعلی توسط تمویل کنندگان؛
- حصول اطمینان از وجود هماهنگی لازم و ارتباط مؤثر با شرکای انکشافی برای شناسایی یک رویکرد مشترک منظور اعمال اصلاحات در تمویل صحت؛
- هماهنگی با شرکای انکشافی برای بهبود تمویل مالی و پایداری یک مجموعه جدید خدمات ادغام شده صحتی اساسی (IPEHS)؛
- شناسایی فرصت‌ها و دادخواهی برای کمک‌های مزید تمویل کننده گان برای سکتور صحت؛
- تقویت هماهنگی و تنظیم کمک‌های مستقیم و خارج از بودجه دولت تمویل کننده گان در راستای تحقق اولویت‌های ملی در بخش صحت.

نتایج متوقعه:

حصول اطمینان از وجوه مالی بیشتر و قابل پیش‌بینی برای سکتور صحت از طریق هماهنگی حمایت از تمویل خارجی و هماهنگی با اولویت‌های ملی در بخش صحت.

هدف استراتژیک ۳,۱: استفاده از منابع سکتور خصوصی و افزایش سرمایه‌گذاری در سکتور صحت

مداخلات:

- دادخواهی برای سرمایه‌گذاری سکتور خصوصی در بخش‌های اولویت داده شده سکتور صحت؛
- دادخواهی برای مشارکت عامه و خصوصی در بخش‌های شفاخانه‌ها، تشخیصیه، فارمسی و لابراتوارها؛
- شناسایی و دادخواهی برای پتانسیل اضافی منابع درآمد خصوصی.

نتایج متوقعه:

سرمایه‌گذاری سکتور خصوصی در بخش صحت افزایش می‌یابد.

جهت استراتژیک ۲:

حفاظت مالی در برابر مصارف مصیبت بار صحتی و جلوگیری از فقر که از اثر مصارف از پول شخصی خانواده‌ها ناشی می‌شود

تمویل صحت افغانستان به عنوان یک میکانیزم تمویلی شناخته می‌شود که به پیمان‌های وسیعی وابسته به مصارف شخصی خانواده‌ها است. این مصارف شخصی فزاینده و مصارف مصیبت بار صحتی نشان دهنده بی‌عدالتی در دسترسی به مراقبت‌های صحتی در میان فقیران است. عواقب منفی از هزینه‌های بلند و شخصی خانواده‌ها و اقتصاد ملی را نمی‌توان نادیده گرفت. منظور کاهش مصارف شخصی خانواده‌ها در حین دریافت خدمات از مراکز عرضه خدمات صحتی، پیشنهاد ما این است که میکانیزم‌های پیش‌پرداخت، مانند بیمه صحتی باید در سطح ملی برنامه‌ریزی و برای محافظت فقرا و حمایت از سیستم عرضه خدمات صحتی جهت دستیابی به اهداف ملی در بخش صحت معرفی گردد. با توجه به این که بیشترین مصارف شخصی خانواده‌ها از جیب مربوط به خرید ادویه است (تقریباً ۵۷٪)، طرح و تطبیق یک میکانیزم پیش‌پرداخت که مشمول پرداخت هزینه‌های ادویه ژنریک باشد، می‌تواند نقش مهمی در کاهش مصارف شخصی خانواده‌ها ایفا کند. بدین منظور، از آنجا ایکه تطبیق یک میکانیزم ملی پیش‌پرداخت به اعمال اصلاحات سکتوری اساسی و ارتقاء ظرفیت نیاز دارد، منظور حصول اطمینان از آمادگی برای آینده، لازم است که گام‌های مقدماتی در حال حاضر برداشته شود. وزارت صحت عامه بررسی میزان امکان‌پذیری اجرای بیمه‌های صحتی را آغاز نموده است و روی یک چارچوب حقوقی برای میکانیزم‌های یکپارچه و مناسب پیش‌پرداخت و کاهش خطرات مالی کار نموده است. تا حال، وزارت صحت عامه مرحله اول مطالعات امکان‌سنجی بیمه صحتی را تکمیل نموده است و مرحله دوم مطالعات امکان‌سنجی بیمه صحتی را انجام می‌دهد. علاوه بر این، وزارت صحت عامه مسوده یک قانون بیمه صحتی را نیز انکشاف داده است که در حال حاضر توسط وزارت عدلیه تحت بررسی و مرور قرار دارد. یکی از چالش‌های کلیدی در قسمت پوشش فقرا در برنامه صحت، شناسایی افرادی است که به عنوان فقیر تثبیت می‌شوند، زیرا تاکنون یک چنین میکانیزمی از طرف دولت ایجاد نگردیده است.

هدف استراتژیک ۲,۱:

معرفی میکانیزم‌های پیش‌پرداخت بمنظور کاهش مصارف شخصی خانواده‌ها

مداخلات:

- بررسی امکان‌پذیری گزینه‌های میکانیزم‌های پیش‌پرداخت؛
- انجام مطالعات تمایل به پرداخت منظور ارزیابی تمایل و توانایی مردم در قسمت پرداخت برای بیمه صحتی؛
- انکشاف اسناد قانونی و اداری لازم منظور ابتکار و آغاز بیمه صحتی در افغانستان؛
- تطبیق آزمایشی میکانیزم‌های پیش‌پرداخت.

نتایج متوقعه:

میکانیزم پیش‌پرداخت برای خدمات مراقبت صحتی ایجاد و تطبیق آزمایشی آن صورت گرفت.

هدف استراتژیک ۲,۲:

محافظت از قشر فقیر جامعه در برابر مصارف مصیبت بار صحتی

مداخلات:

- دادخواهی و کار با ادارات ذیربط منظور شناسایی فقرا؛
- دادخواهی در راستای ایجاد میکانیسم‌های رفاهی، از جمله صندوق وجهی برای عرضه خدمات عادلانه و برنامه‌های پرداخت مشروط پول به منظور بهبود پوشش خدمات صحتی اساسی؛
- حصول اطمینان از تطبیق مؤثر معافیت فیس‌های صحتی برای فقرا.

نتایج متوقعه:

میزان مصارف از پول شخصی خانواده‌ها و مصارف مصیبت بار صحتی کاهش یافته و میکانیسم رفاه صحتی ایجاد گردید.

جهت استراتژیک ۳:

بهبود میکانیسم‌های خرید^{۱۸}

مدیریت منابع کمیاب به طور مؤثر و کارا یکی از اهداف مهم استراتژی تمویل صحت محسوب می‌شود. یکی از رویکردهای کلیدی در برنامه اصلاحات تمویل صحت، طرح و تطبیق میکانیسم‌های خریداری استراتژیک است. در قسمت معرفی خرید استراتژیک چند سوال مطرح می‌شود که باید به آنها پاسخ ارائه شود، از جمله اینکه خرید خدمات صحتی برای چه کسانی، چه نوع خدمات صحتی، از کدام مرجع، نحوه پرداخت و مقدار هزینه آن چه مقدار باشد. در افغانستان، پرداخت برای خدمات شفاخانه‌ها عمدتاً بر اساس باب بودجه صورت می‌گیرد. در قسمت مؤسسات غیردولتی که بسته‌های خدمات اساسی شفاخانه‌ها و خدمات صحتی اساسی را تحت پروژه "صحت‌مندی" تطبیق می‌نمایند، پرداخت هزینه‌های صحتی عمدتاً از طریق پرداخت سرانه و پرداخت مبتنی بر عملکرد صورت می‌گیرد. تال‌حال دولت از سکتور خصوصی انتفاعی، خدمات صحتی را خریداری نمی‌کند. مردم خدمات صحتی را از مراکز صحتی انتفاعی سکتور خصوصی بر اساس پرداخت - فیس - در برابر خدمات خریداری می‌کنند و هزینه‌های خدمات صحتی را به طور مستقیم از پول شخصی شان در مرکز صحتی پرداخت می‌کنند. وزارت صحت عامه پلان دارد تا از طریق ایجاد مشارکت‌های عامه و خصوصی با مراکز صحتی انتفاعی سکتور خصوصی، میزان دسترسی مردم به مراقبت‌های صحتی و نیز سطح خدمات را افزایش دهد. مداخلاتی مربوط به تأمین مالی تقاضاً و عرضه، مانند تأمین مالی مبتنی بر نتایج، پرداخت مشروط پول نقد و پرداخت هزینه‌های صحتی از طریق موبایل، منظور بهبود شاخص‌های کلیدی صحت و رفع موانع دسترسی به خدمات به طور مستمر مورد آزمایش و تطبیق قرار خواهند گرفت. وزارت صحت عامه در صدد بررسی و آزمایش میکانیسم‌های بیشتر پرداخت هزینه‌های خدمات صحتی است تا اطمینان حاصل شود که وجوه اختصاص یافته به طور مؤثر برای ارائه خدمات صحتی با کیفیت عالی به مردم مورد استفاده قرار می‌گیرد.

هدف استراتژیک ۳,۱:

ترویج خریداری استراتژیک

مداخلات:

- ایجاد و تنظیم چارچوب‌های قانونی و اداری برای تطبیق میکانیسم‌های خرید استراتژیک، بشمول بودجه کلی^{۱۸} برای شفاخانه‌ها؛
- بررسی و انگشاف میکانیسم‌های خرید استراتژیک برای خدمات و کالاها از عرضه کننده گان، بشمول مؤسسات غیر دولتی، سکتورهای عامه و خصوصی؛
- ایجاد مشارکت عامه و خصوصی بین شفاخانه‌ها، مراکز صحتی، دواخانه‌ها و لابراتوارها؛
- انگشاف میکانیسم‌های پرداخت مبتنی بر عملکرد در خصوص قراردادهایی که از طریق بودجه دولت تمویل می‌شوند؛
- بررسی و انگشاف ابتکارات جدید استراتژیک (به عباره دیگر، پرداخت مشروط پول نقد) و بررسی تأثیر آن بر استفاده از خدمات صحتی.

نتایج متوقعه:

میکانیزم‌های خرید استراتژیک طرح و در بعضی از شفاخانه‌های دولتی و خصوصی، مراکز صحتی و پروژه‌هایی که از طریق منابع عامه تمویل تطبیق می‌شوند.

جهت استراتژیک ۴:

بهبود کارآیی و عدالت در مصارف عامه

با کاهش ناکارآیی و جلوگیری از ضیاع منابع، امکان افزایش منابع مالی برای سکتور صحت وجود دارد. استفاده مؤثر از منابع محدود موجود، نیازمند برنامه ریزی و انکشاف استراتژی‌های مؤثر است. ایجاد شواهد اقتصاد صحت از طریق انجام ارزیابی‌های اقتصادی، تحلیل هزینه‌ها و بررسی مصارف عامه منظور حمایت از نهادینه سازی تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد در بخش صحت باعث بهبود مؤثریت کارآیی تخصیصی و بهره‌وری تخنیکی سکتور صحت خواهد شد. ایجاد هماهنگی و هم‌نوایی میان نهادهای انکشافی همکار و وزارتخانه‌های ذیربط در قسمت حمایت از اولویت‌های صحتی ملی جهت بهبود میزان کارآیی در سکتور صحت یک امر ضروری تلقی می‌شود. ضروری است که این سیستم همچنان به حمایت از بهبود کیفیت عرضه خدمات صحتی توسط مراکز صحتی عامه، مؤسسات غیردولتی و سکتور خصوصی ادامه دهد تا این امر به کاهش نیاز افغان‌ها به سفر به خارج از کشور جهت دریافت خدمات صحتی منتج شود.

این استراتژی بر اهمیت انجام بررسی‌ها و مطالعات مستمر جهت بررسی و اصلاح محدودیت‌های موجود در عرصه تطبیق بودجه وزارت صحت عامه و جلوگیری از ضیاع آن نیز تأکید می‌ورزد. منظور حصول اطمینان از این که مصارف صحتی در تناسب با نفوس و نیازهای آنان صورت می‌گیرد، وزارت صحت عامه در راستای شناسایی نابرابری‌ها در مصارف صحتی در سطح ولایات و مناطق مختلف جغرافیایی و حل آن، اقداماتی را روی دست خواهد گرفت. علاوه بر این، منظور حصول اطمینان از استفاده مؤثر از بودجه اختصاص یافته، دولت نظارت خواهد کرد که مصارف طبق اولویت‌های شرایط صحتی و امراض صورت می‌گیرد. استراتژی همچنان طرح استقلال مالی شفاخانه‌های ملی را جهت بهبود کارآیی عملیاتی آنها تجویز می‌کند.

هدف استراتژیک ۴,۱:

بهبود کارآیی در سکتور صحت

مداخلات:

- تحلیل منظم کارآیی و مؤثریت سیستم صحتی بمنظور شناسایی فرصت‌های بالقوه جهت بهبود نحوه عملکرد، صرفه‌جویی در هزینه‌ها و اجتناب از هدر رفتن آن؛
- تنظیم بهتر بودجه در مطابقت با نیازهای صحتی بمنظور بهبود بهره‌وری مؤثر از بودجه اختصاصی و اولویت‌بندی مداخلاتی صحتی؛
- از طریق تقویت هماهنگی و مشارکت جوانب ذیدخل، کاهش تقسیمات و چند پارچگی بودجه در سکتور صحت؛
- بررسی و حل محدودیت‌های موجود در عرصه تطبیق بودجه؛
- معرفی میکانیزم‌های مناسب پرداخت بمنظور بهبود مؤثریت و کارآیی عرضه خدمات صحتی؛
- انجام ارزیابی تکنالوژی صحتی (HTA) بمنظور کاربرد تکنالوژی کم مصرف در سکتور صحت؛
- تجویز استقلال مالی در شفاخانه‌های ملی.

نتایج متوقعه:

مؤثریت در تخصیص و مصرف بودجه عامه بهبود یافته است.

هدف استراتژیک ۴,۲: بهبود عدالت در مصارف صحت

مداخلات:

- ارائه شواهد مبنی بر وجود بی‌عدالتی در سکتور صحت (به عنوان مثال، نتایج و ارائه خدمات صحت) از طریق تجزیه و تحلیل عدالت^{۲۰} در خدمات صحت؛
- شناسایی موانع استفاده از خدمات صحت در میان اقشار آسیب پذیر جامعه؛
- برنامه ریزی و انجام فعالیت‌هایی که به عدالت در بخش خدمات صحت و نتایج مطلوب بیانجامد؛
- طرح و تطبیق یک صندوق وجهی عادلانه صحت^{۲۱} برای حمایت از فقیران بمنظور اطمینان از دسترسی به خدمات صحت لازم.

نتایج متوقعه:

شاخص عدالت در مصارف صحت بهبود یافته است.

جهت استراتژیک ۵:

بهبود مکانیزم‌های پیگیری منابع

پیگیری جریان وجوه مالی بمنظور حصول اطمینان از رعایت دو اصل پاسخگویی و شفافیت در سیستم صحت یک امر ضروری تلقی می‌شود. راه اندازی سروی‌های منظم در رابطه با مصارف صحت بمنظور دانستن اینکه چه مقدار پول در سکتور صحت به مصرف رسیده است، چه کسی مسئولیت مدیریت این مصارف را بر عهده دارد و این که آیا خدمات صحت به مستفید شونده‌گان نهایی مورد نظر رسیده است یا خیر، در قسمت ارزیابی پالیسی‌ها و پروگرام‌های صحت و پیشرفت در عرصه دستیابی به هدف پوشش صحت همگانی از اهمیت زیاد برخوردار است. پیگیری منابع در اغلب موارد، به دلیل پرهزینه بودن و نیز اغلباً وابستگی به تمویل از منابع خارجی و فراهم نمودن کمک تکنیکی از منابع خارجی، پرچالش می‌باشد. در جریان تطبیق این استراتژی، وزارت صحت عامه پلان دارد تا ظرفیت لازم را در دیپارتمنت‌ها و یا بخش‌های این وزارت و شرکای مرتبط خود بمنظور پیگیری منظم منابع مالی در داخل و خارج از سیستم صحت ایجاد کند و اطمینان حاصل نماید که پیگیری منابع در این سیستم نهادینه شده است.

هدف استراتژیک ۵,۱: نهادینه سازی حسابات ملی صحت

مداخلات:

- تداوم تولید گزارشات حسابات ملی صحت به طور منظم؛
- انکشاف فشرده پالیسی راجع به نتایج حسابات ملی صحت؛
- داد خواهی برای تطبیق مؤثر پیشنهادات حسابات ملی صحت؛
- هماهنگی با جوانب ذیدخل بمنظور دریافت معلومات لازم برای تهیه و ترتیب گزارش حسابات ملی صحت؛
- انتشار نتایج حسابات ملی صحت در سطوح مرکز و ولایات؛
- انکشاف ابزار و استندردهای لازم برای جمع آوری معلومات از سکتور خصوصی راجع به مصارف صحت.

نتایج متوقعه:

حسابات ملی صحت بشکل منظم تولید و تهیه می‌شود.

هدف استراتژیک ۵,۲:

نهادینه سازی سیستم مدیریت معلومات مصارف (EMIS)

مداخلات:

- توسعه تطبیق سیستم مدیریت معلومات مصارف در سطح ملی؛
- ارتقاء سیستم مدیریت معلومات مصارف به یک سیستم مبتنی بر وب؛
- لینک سیستم مدیریت معلومات مصارف به سیستم معلومات صحت (DHIS۲)؛
- تهیه و ترتیب منظم گزارشات سیستم مدیریت معلومات مصارف جهت تصمیم گیری مبتنی بر شواهد منحصی فراهم کننده ارقام برای مطالعات اقتصادی و تولید حسابات ملی صحت؛
- حصول اطمینان از در دسترس قرار داشتن منابع بشری و ظرفیت بشری لازم جهت تطبیق مؤثر و انکشاف سیستم مدیریت معلومات مصارف.

نتایج متوقعه:

سیستم مدیریت معلومات مصارف صحتی تطبیق و منظم استفاده میشود.

اهداف استراتژیک ۵,۳:

تطبیق مرور مصارف عامه (PER) و سروی پیگیری مصارف عامه (PETS)

مداخلات:

- تطبیق سروی پیگیری مصارف عامه به طور منظم؛
- تطبیق مرور مصارف عامه؛
- همکاری با شرکای صحت جهت تطبیق مؤثر پیشنهادات سروی پیگیری مصارف عامه و مرور مصارف عامه؛

نتایج متوقعه:

سیستم مدیریت معلومات مصارف صحتی تطبیق و منظم استفاده میشود.

جهت استراتژیک ۶:

تقویت حکومت داری برای تمویل صحت

حکومت داری در سکتور صحت در برگرنده امور سیاسی، پالیسی، اداره عامه، تعامل با جامعه مدنی و سکتور خصوصی و تأثیر نهادهای مختلفی که بر پیامد های اجتماعی و اقتصادی تأثیر گذار اند، می باشد^{۲۲}. هدف حکومت داری در سیستم صحتی محافظت از مردم و بهبود صحت مردم می باشد. حکومت داری خوب در تمویل صحت مشمول اتخاذ رویکردهای مناسب جهت تطبیق قوانین و مقررات تأثیرگذار بر تمویل صحت و حصول اطمینان از دستیابی به اهداف استراتژیک تمویل صحت می شود. برقراری ارتباط مؤثر و ایجاد انسجام لازم جهت حصول اطمینان از وجود هماهنگی لازم و مؤثر در سکتور صحت، در خصوص حکومت داری خوب تمویل صحت یک امر بسیار مهم تلقی می شود. علاوه بر این، حکومت داری خوب مشمول مشارکت مؤثر جامعه در امور برنامه ریزی و اعمال اصلاحات در تمویل صحت است. تقویت فرهنگ انجام تحقیقات مرتبط با تمویل صحت و اقتصاد صحت نیز بخشی از حکومت داری خوب تلقی می شود.

هدف استراتژیک ۶,۱: تقویت حکومت داری تمویل صحت

مداخلات:

- ارزیابی ساختار نهادی، مکانیزم‌های هماهنگی و ظرفیت وزارت صحت عامه و ادارات دولتی در ارتباط به تمویل صحت؛
- انکشاف گزینه‌های پالیسی تمویل صحت و نقشه راه بمنظور دستیابی به هدف پوشش صحتی همگانی؛
- ترویج نشر ارقام مالی وزارت صحت عامه و قرار دادن آن در دسترس جامعه مدنی و عموم مردم؛
- تقویت هماهنگی بین دست اندرکاران در داخل و خارج از سکتور صحت؛
- انکشاف و تطبیق یک پلان کاری برای ایجاد هماهنگی میان سکتورهای مختلف در امور تمویل صحت؛
- حمایت از تمرکززدایی و عطف توجه به سطوح پایین تر، بشمول تسهیلات صحتی و ولایات از طریق اعطای صلاحیت‌های مشترک و اختصاصی به منظور حصول اطمینان از اینکه خدمات صحتی پاسخگوی نیازهای مردم در سطح جامعه است؛
- پلان کاری برای مشارکت جامعه در تمویل صحت انکشاف داده شده و تطبیق گردید.

نتایج متوقعه:

نحوه حکومت داری در تمویل صحت بهبود یافته است.

هدف استراتژیک ۶,۲: ترویج فرهنگ انجام تحقیقات پیرامون تمویل صحت

مداخلات:

- ایجاد همکاری‌های تحقیقاتی و آموزشی با مؤسسات آموزشی داخلی یا بین‌المللی فعال در بخش اقتصاد صحت و تمویل صحت؛
- انکشاف آجنداهای برنامه‌های تحقیقاتی سالانه، بشمول سروی و مطالعات روی هزینه‌های اقتصاد و تمویل صحت.

نتایج متوقعه:

شواهد مبتنی بر پالیسی‌های تمویل صحت افزایش یافته و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد ترویج گردید.

هدف استراتژیک ۶,۳: ارتقاء ظرفیت نهاد های مرتبط در ولایات در مفاهیم اقتصاد و تمویل صحت

مداخلات:

- شامل نمودن اقتصاد صحت در نصاب درسی پوهنتون‌های عمده طبی؛
- ظرفیت سازی در میان دست‌اندرکاران سیستم صحتی بمنظور حصول اطمینان از استفاده و مدیریت مؤثر از منابع مالی صحت و ارزش قایل شدن برای پول؛
- ایجاد ظرفیت لازم در وزارت صحت عامه بمنظور تعامل و برقراری روابط مؤثر با وزارت خانه های ذیدخل در عرصه تمویل صحت.

نتایج متوقعه:

ظرفیت وزارت صحت عامه در مورد مفاهیم اقتصاد و تمویل صحت تقویت یافته است.

نتایج و پیامدهای متوقعه برای سال ۲۰۲۳

نتایج و پیامدهای مهم جهت حصول اطمینان از تطبیق موفقیت آمیز استراتژی تمویل صحت شناسایی شده است که در سه مرحله تطبیقی تنظیم گردیده اند. دو مرحله نخست آن هر کدام دو سال و مرحله آخر در طول یک سال تطبیق میشود.

مرحله ۱ (۲۰۱۹ الی ۲۰۲۰)

✓ مرحله دوم انجام مطالعات امکان‌پذیری بیمه صحتی در افغانستان، شناسایی گزینه‌های حفاظت از خطرات مالی و نقشه راه جهت تطبیق آن انکشاف یافته است؛

- ✓ دادخواهی برای ایجاد عواید از منابع داخلی؛
- ✓ راهکار پرداخت مشروط پول نقد بر اساس نتیجه خدمات صحتی ارائه شده؛
- ✓ میکانیزم‌های محافظت در برابر خطرات مالی، به گونه مثال تطبیق آزمایشی بیمه صحتی اجتماعی؛
- ✓ معرفی فیس برای دریافت خدمات با راه اندازی آزمایشی صندوق وجهی عدالت در شفاخانه‌های ثالثی؛
- ✓ سیستم مدیریت معلومات مصارف صحتی قسماً نهادینه سازی شده است؛
- ✓ میزان خریداری استراتژیک جهت تدارک خدمات توسعه یافته است؛
- ✓ تحلیل هزینه مراقبت‌های صحتی ثالثی انجام شده است.

مرحله ۲ (۲۰۲۱ الی ۲۰۲۲)

- ✓ اجرای پنجمین دور حسابات ملی صحتی که شامل صحت باروری، صحت طفل و سایر حسابات فرعی امراض می‌شود؛
- ✓ دادخواهی برای ایجاد عواید از منابع داخلی عملی شد؛
- ✓ نقشه راه بر اساس نتایج مطالعات امکان‌پذیری بیمه صحتی انکشاف یافت؛
- ✓ ارزیابی و انکشاف میکانیزم‌های حفاظت از خطر و صندوق وجهی عدالت صورت گرفت؛
- ✓ مشارکت‌های عامه و خصوصی در سطح مراقبت‌های ثالثی تطبیق گردید؛
- ✓ سیستم مدیریت معلومات مصارف صحتی به طور کامل نهادینه گردید.

مرحله ۳ (۲۰۲۳)

- ✓ تأسیس شفاخانه‌های مشارکت عامه و خصوصی؛
- ✓ استفاده و کیفیت خدمات صحتی به طور قابل توجه تقویت یافته است؛
- ✓ کسب عواید برای سکتور صحت از درک وضع مالیات بر تنباکو و سایر ابتکارات پیشنهادی توسط چارچوب استراتژیک ایجاد عواید افزایش یافته است.

ارزیابی اجراءات:

نظارت از تطبیق استراتژی تمویل صحت ۲۰۱۹ الی ۲۰۲۳

میکانیزم‌های نظارت و ارزیابی برای این پلان استراتژیک باید با فعالیت‌ها و سیستم‌های نظارت و ارزیابی موجود مدغم شود. منابع معلوماتی متعددی که برای ارزیابی تطبیق این استراتژی به آن نیاز است، وجود دارد، از جمله: سیستم مدیریت معلومات صحتی و ارقام سرویلانس برای نتایج صحتی، ارقام سروی خانوار، ارقام مصارف از حسابات ملی صحتی و سیستم مدیریت معلومات مصارف صحتی و همچنان سایر اطلاعات مهم بودجوی و هزینه‌گذاری. معلومات دریافتی باید از طریق نظارت از روند تطبیق برنامه‌ها، و همچنان انجام مطالعات، تهیه و ترتیب گزارشات و صورت جلسات، مقایسه و تصدیق شوند.

مسئولیت نظارت از روند تطبیق این استراتژی و نتایج آن اساساً بر عهده ریاست عمومی پالیسی و پلان و واحد هماهنگی کمک‌ها در وزارت صحت عامه خواهد بود. بهر حال، معلومات لازم باید توسط تمام جوانب ذیدخل حسب ضرورت ارائه شوند. چارچوب مدیریت اجراءات، زیر مجموعه‌ی از شاخص‌هایی را ارائه می‌دهد که می‌توانند پیشرفت در راستای دستیابی به هدف کلی استراتژی و اهداف هر یک از شش رهنمود استراتژیک را، مورد ارزیابی قرار دهند. این چارچوب در ابتدا بمنظور حصول اطمینان از این که شاخص‌های پیشنهادی در مطابقت با مفردات چارچوب (SAMRT) است، توسط اشتراک‌کنندگان در ورکشاپ مشورتی انکشاف داده شده و ارائه گردید و متعاقباً توسط یک گروه بزرگتر مورد توافق قرار گرفت.

جدول چارچوب مدیریت اجراءات

جهت استراتژیک	شاخص	مبنی	هدف تعیین شده تا آخر سال ۲۰۲۳	روش‌های تایید ارقام
هدف استراتژیک: تسریع روند پوشش صحتی همگانی از طریق تخصیص بودجه کافی و بهبود کار آیی بودجه اختصاص یافته و صندوق وجهی عدالت.				
جهت استراتژیک ۱: بسیج منابع داخلی و خارجی برای تمویل				
هدف استراتژیک ۱،۱: افزایش منابع مالی داخلی برای سکتور صحت	تمویل صحت از طریق منابع داخلی بشکل بخشی از مصارف عمومی دولت	۲٪ ^{۳۳}	۶٪	سند بودجوی وزارت مالیه
هدف استراتژیک ۱،۲: بهبود پیشبینی دستیابی به منابع مالی خارجی و افزایش آن	فیصدی منابع مالی خارجی برای سکتور صحت از مجموع مصارف صحتی	۲۰٪	۲۰٪	ارزیابی منابع صحتی
هدف استراتژیک ۱،۳: استفاده اعظمی از منابع سکتور خصوصی و افزایش سرمایه‌گذاری در سکتور صحت	افزایش فیصدی سرمایه‌گذاری سکتور خصوصی در سکتور صحت	مینا بعد از ارزیابی تعیین خواهد شد.	مینا +۵٪	ارزیابی منابع صحتی سکتور خصوصی

جهت استراتژیک ۲:

محافظت مالی در برابر مصارف مصیبت بار صحتی و جلوگیری از فقر ناشی از مصارف از پول شخصی خانواده ها

اسناد پالیسی	تطبيق ميكانيزم‌های پيش پرداخت آغاز گرديده و يك قسمتی از نفوس کشور را تحت پوشش قرار می‌دهد.	N/A	تطبيق يك نوع ميكانيزم پيش پرداخت همچون بیمه صحتی	هدف استراتژیک ۱،۲: معرفی ميكانيزم‌های پيش‌پرداخت منظور کاهش مصارف شخصی خانواده ها
گزارش سروی	۳۵٪	۴۴،۱۸٪	فیصدي نفوس که از ناحیه مصارف مصیبت بار صحتی رنج می‌برند بر حسب ۱۰٪ تنزیل	هدف استراتژیک ۲،۲: محافظت از قشر فقیر جامعه در برابر مصارف مصیبت بار صحتی

رهنمود استراتژیک ۳:

بهبود ميكانيزم‌های خریداری خدمات صحتی

گزارش دفتر مدیریت اجراءات (PMO)	۲،۷۹۵	N/A	تعداد تسهیلات صحتی که فعالیت‌شان بر اساس تمویل مبتنی بر عملکرد صورت می‌گیرد	هدف استراتژیک ۱،۳: ترویج خریداری استراتژیک
گزارش خریداری	۱۷ شفاخانه ملی	N/A	تعداد شفاخانه‌هایی که سیستم بودجه عمومی را تطبيق می‌کنند	

رهنمود استراتژیک ۴:

بهبود کارایی و مصرف عمومی عادلانه

گزارش مطالعه	۶	۱	تجزیه‌ها و تحلیل‌های انجام یافته پیرامون مؤثریت مالی و ارزیابی‌های اقتصادی	هدف استراتژیک ۱،۴: بهبود کارایی در سکتور صحت
گزارش اصلاحات شفاخانه	۱۷	۰	تعداد شفاخانه‌هایی که از لحاظ مالی بشکل مستقل فعالیت می‌نمایند	
گزارش مطالعه	۴	۱	تجزیه‌ها و تحلیل‌های انجام یافته پیرامون رعایت عدالت در مصارف و استفاده از خدمات صحتی	هدف استراتژیک ۴،۲: بهبود عدالت در مصارف صحتی

رهنمود استراتژیک ۵:

بهبود ميكانيزم‌های پیگیری منابع مالی

گزارشات سالانه حسابات ملی صحت	۶	۴	تعداد حسابات ملی صحتی ایجاد شده	رهنمود استراتژیک ۵: بهبود ميكانيزم‌های پیگیری منابع مالی
گزارش ربعوار EMIS	۳۰	۱۰	تعداد گزارشات ربعوار ترتیب شده سیستم مدیریت معلومات مصارف صحتی	هدف استراتژیک ۲،۵: نهادینه سازی سیستم مدیریت معلومات مصارف صحتی

اهداف استراتژیک ۳,۵: بررسی مصارف عامه و سروی پیگیری مصارف عامه	تعداد سروی‌های انجام شده پیگیری مصارف عامه	۲	۴	PETS گزارش
رهنمود استراتژیک ۶: تقویت مدیریت تمویل صحت				
هدف استراتژیک ۱,۶: تقویت حکومت داری تمویل صحت	تعداد اسناد پالیسی برای مدیریت تأسیسات مراقبت صحن	N/A	TBD	اسناد پالیسی
	تعداد جلسات دایر شده بین‌الکتوری و مشورتی با مردم محل	N/A	TBD	اسناد پالیسی
هدف استراتژیک ۲,۶: ترویج فرهنگ انجام تحقیقات پیرامون تمویل صحت	تعداد مطالعات تحقیقاتی انجام شده در بخش‌های تمویل صحت و اقتصاد صحت	۴۱	TBD	گزارش تحقیقاتی
اهداف استراتژیک ۳,۶: ارتقاء ظرفیت در اقتصاد و تمویل صحت	تعداد جلسات و ورکشاپ‌های ارتقاء ظرفیت که در سطح ولایات دایر گردیده است	N/A	۲۵	گزارش برنامه ارتقاء ظرفیتش

